

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 12.07.2021 г. - 11.08.2021 г. Неактивна

Номер на консултация: #6130-K

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование е съобразен с приетата от Народното събрание Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 година и неговата основна цел е насочена към повишаване качеството и ефективността на висшето образование.

Законопроектът предлага основно две групи изменения и допълнения, свързани, първо, с осъществяването на съвместно обучение на студенти от две или повече български висши училища и, второ, с подготовката на докторанти в изпълнение на финансирани научноизследователски проекти. Останалите изменения и допълнения имат за цел преодоляването на идентифицирани във времето проблеми при прилагането на законови норми и внасяне на яснота по отношение на норми, които понастоящем позволяват различия при тълкуването.

Като резултат от прилагането на законопроекта се очаква висшите училища да разширят и ускорят взаимното си сътрудничество, като споделят общи ресурси и академичен капацитет за подготовката на кадри по специфични, но важни за икономиката и обществото мултидисциплинарни професии и области на знанието. Чрез подготовката на докторанти при изпълнението на научноизследователски проекти се очаква изграждането на по-подготвени за научна дейност млади изследователи, включително и във важни за икономиката и практиката области. С конкретизирането на определени разпоредби от Закона за развитието на академичния състав в Република България се очаква усъвършенстване на

процедурите за академично израстване на научно-преподавателския състав във висшите училища и учените от научните организации

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката - <https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН - <https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование - вер. 1.0 | 12.07.2021](#)

[Мотиви към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование - вер. 1.0 | 12.07.2021](#)

[Предварителна частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 12.07.2021](#)

[становище на дирекция "Модернизация на администрацията" - вер. 1.0 | 12.07.2021](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 20.08.2021](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: БСК Пресцентър (11.08.2021 19:21)

Становище на БСК

Становището на БСК е публикувано на адрес <https://www.bia-bg.com/standpoint/view/28961/>

Автор: Атанас Блидов (11.08.2021 16:17)

Становище на НАОА

От името на Акредитационния съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация /НАОА/ изразявам становище по гореописания проект, както следва:

I. НАОА подкрепя проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование.

II. НАОА има редакционна бележка по текста на пар. 18 от проекта, с който в § 61 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 17 от 2020 г.) се предлага след думите „програмна акредитация“ се добавя „и акредитация на докторски програми“, а думата „изтича“ се заменя с „изтичат“, а именно:

Думите „и акредитация на докторски програми“ да се добавят не след думите „програмна акредитация“, а след думите „регулираните професии“.

По този начин законовата разпоредба ще бъде по-прецизна и ясна.

III. Предложения за допълнения към текстовете на проекта:

1. В. чл. 88 се създава нова „ал. 3“ със следното съдържание:

„При необходимост взема решение за разширяване на състава на дадена постоянна комисия с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове“.

2. В чл. 88а се правят следните изменения и допълнения:

2.1. В ал. 1 след цифрата „9“ се добавя думата „основни“.

2.2. Създава нова ал. „1а“ със следното съдържание:

„По решение на Акредитационния съвет съставът на постоянните комисии може да бъде разширяван с до двама члена за срок най-продължително до изтичането на мандата на основните ѝ членове. Допълнителните членове отговарят на изискванията за основните членове и имат същите права и задължения като тях за срока, за който са избрани и не могат да бъдат назначавани повече от два последователни пъти. Правилата за дейността на съответната постоянна комисия се прилагат еднакво когато тя действа в основния си и в разширения си състав.“

2.3. В. 2 след думата „избрани“ и преди думата „членове“ се добавя думата „основни“.

Предложението цели да осигури възможност на НАОА при необходимост да ангажира допълнително до двама души, които да се включват в работата на дадена постоянна комисия, за да осигурят по-бързото приключване на процедурите за оценяване и акредитация на съответната комисия, което е особено важно с оглед на спазването на графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.

3. Алтернативно на предложението по т. 2, в случай е същото не бъде прието, моля в чл. 88а, ал. 1 числото „9“ да бъде изменено на „11“.

4. НАОА смята, че е необходимо да бъде формулиран текст в ПЗР относно уреждане на отношенията по повод на заварените докторските програми извън акредитираните професионални направления, тъй като към момента липсата на подобна разпоредба създава затруднения. Предлагаме подходът към тях да бъде аналогичен с този по другите докторски програми, а именно – те да подлежат на последваща акредитация по график на съответното професионално направление / специалност от регулираните професии, към което/ято ще бъдат насочени, като обучението по тях продължи до провеждането на съответната акредитационна процедура

Председател на НАОА

Автор: Вълчо Атанасов (01.08.2021 15:57)

Изменение в ППЗРАС

???? ???? ? ?????????? ?? ?????????? ?????? ?? ?????? ?? ?????????? ? ?????????? ?? ?????? ??
????????? ?????????????? ? ??????????, ?? "????????????? ?????????? ? ?????????????? ?????? ?? ???
????????????????? ?? ?????????????????? ??? ?????????? ?????????? ??? ?????????????? ?? ?????????? ?????? ?
????????? ?? ?????? ?? ?????????? ?? ?????, ?????? ?????????????? ?????????????? ?????????? ???
????????????????", ?????????? ?????????? ?????????? ? ??, 4, ??, 3 ?? ?????????????? ?? ?????????? ?? ??????
?? ?????????????? ?? ?????????????? ??????? ? ?????????? ??????????

? ??, 4, ??, 3 ??????? "?????? ??????????????????" ?? ??????????

???? ??????? ? ??????????????? ?? ?????, ?? ?????? "?????? ?????????????????" ??? ? ? ? ??????????
??, 80, ??, 2 ?? ?????? ?? ??????? ?????????????? ?????: "????????????? ?????????????? ???????
?????????? ? ?????????????????? ??????? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?? ??????????????????
????????????????/????????????????? ?? ??????????????? ?????????? ? ?? ?????????? ??????????" ? ??, 47, ??, 1
?? ?????? ?????? ??? ? ?????????? ?????????? "????????????? ??????????", ? ?? "?????? ??????????????????".

Автор: Малин Иванов (29.07.2021 12:36)

Двойни афилиации в БАН и ВУЗ

В предложените промени за пореден път е подминат един деликатен въпрос за лицата, заемащи едновременно две конкурсни академични длъжности в Научни организации по смисъла на закона и ВУЗ. Тази група лица съвсем не са пренебрежимо малък процент и не е много ясно как това явление ще бъде ограничено и къде ще бъдат отчитани техните публикации, цитати и проектна/учебна активност! Проблемът е в пряка връзка и с акредитациите на програми за обучение на докторанти .. Двойните афилиации и участието в акредитационни процедури се заобикалят с просто указване, че лицето е на допълнителен трудов договор. Дали обаче винаги наукометричните данни като публикации, цитати и проектна дейност са само в документацията на една от двете научни институции!?! Същите показатели са основа и за определяне на един или друг ВУЗ за изследователски и пр. Неясно остава и отчитането на резултатите от проектното финансиране и общата трудова часова заетост на конкретната академична длъжност, което при серия програми е регламентирано.

Същите показатели са и в основата на разпределянето на Допълнителното финансово стимулиране на академичния състав вътре в научните организации и университетите. Уви практиката до този момент е за двойно отчитане и съответно финансово ДМС! Няма механизъм за прозрачно отчитане и засичане на подобен произвол и разхищение на обществени средства. Дори след приемане на промените в стратегията на БАН 2018-2030 без посочена афилиация на институцията такива средства да не се изплащат, проблемът ще остане, защото от страна на ВУЗ не би се спазваала, тъй като това не е техен проблем. И как тогава всички нормативни промени от последните години и политики на МОН биха ограничили двойното финансиране!?! Съществуват множество други форми за сътрудничество между университетските кадри и тези в научните организации, стига желание и интерес да съществува и без заемането на щатни длъжности, които освен всичко друго не възпрепятстват и кадровото осигуряване на институтите защото не запълват свободния щат. Без ограничаване на практиката да се заемат конкурсни длъжности

на половинки, четвъртинки и пр. в повече от една академична институция този проблем няма да бъде преустановен!

Автор: Елисавета Новакова (18.07.2021 11:59)

Публични лекции и лекционни курсове

Държавните университете, както и признатите частни университети да имат портал с видео-лекции за публичен достъп с и без регистрация!

Автор: Елисавета Новакова (18.07.2021 11:56)

Лекции и курсове за възпитаници

Висшите училища да предлагат на бившите си възпитаници безплатни опреснителни лекции както и курсове за нови научни изменения, особено ако са в противоречие с досега преподаваната доктрина!

Автор: Елисавета Новакова (18.07.2021 11:33)

Студент-слушател

Моля да се въведе и дефинира термина "студент-слушател".

Кой, къде и кога може да се запише като студент-слушател в пристъпствена или дистанционна форма и какви права има и няма като студент-слушател, например няма право да се явява на редовен изпит! Специално да се регламентира участието в практически студентски занимания.

Учениците също да имат право да се записват като "студент-слушатели" с цел например кариерно ориентиране или дори за обща култура!

Представители на професионалните организации също да бъдат "поканени" да слушат лекции като слушатели и да дават писмен "отчет" за наблюдения в дългосрочен план.

Автор: Вера Бонева (15.07.2021 15:56)

Петото предложение

Петото ми предложение се отнася до изменението на чл. 21, новата алинея 9 от ЗВО. Би трябвало да премислим добре преди да предвидим автоматично **прекратяване на доктрантура при приключване на проект**. Ако докторантът е напреднал в разработката на дисертационния труд и в изпълнението на индивидуалния си план, не е резонно да се прекратява доктрантурата, което в нашата практика означава отчисляване без право на защита. В такъв случай законодателят би трябвало да предложи преминаване в свободна форма на обучение - при съгласие на докторанта, научното звено и научния ръководител. Подобен подход не натоварва обучаващата организация с допълнителни финансови разходи, а в отделни случаи би осигурил

успешно защитен научен труд и евентуално кадрово попълване на науката.

Желая успех на проекта и скорошно приемане от Парламента.

проф. дин Вера Бонева, днк, УниБИТ

Автор: Вера Бонева (15.07.2021 15:44)

Пет конкретни предложения към проекта

Колеги,

Намирам предложените промени в ЗВО и ЗРАС като навременни и полезни. Имам три добавки, които експертната комисия по проекта би могла да обсъди доколко са в съответствие с мотивите и с духа на двата закона.

1. Първото предложение се отнася до въвеждане на изискване за **вписване на участието в научни журита към профилите на хабилитираните лица в НАЦИД**.
Вариант: Настоящият чл. 2а, ал. 5, т. 5, от ЗРАС да се измени с текст изискващ, в електронните профили в регистъра на хабилитираните лица с наукометрични показатели към НАЦИД да се вписват и журитата, в които участва съответното лице - с данни за процедурата и линк към сайта на съответното висше училище или на научната организация. Настоящата т. 5 да стане т. 6. Тази добавка би увеличила прозрачността по отношение участието в научни журита и публичния контрол за спазването на изискването за участие в научни журита при наличие на резултати в съответната специалност и/или професионално направление.
2. Предлагам да се предвиди **контролен механизъм** за спазване на изискването, заложено в чл. 4, ал. 13, от ЗРАС "Публичният достъп на материалите се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата." На контрол да подлежи и пълнотата на съответните публикации на сайтовете. Имам наблюдения за непълни атрибути на въпросните публикации, както и за неспазването на някои срокове във връзка с тази задължителна процедура.
3. Предлагам към задължителните документи за публикуване на сайта на висшето училище и научната организация да се включи и **справката на всеки кандидат за изпълнение на наукометричните показатели**. Всеки, който е участвал в научно жури, ще разбере мотивите на настоящото предложение, което (ако се реализира) би осигурило още по-голяма прозрачност в национален план на процесите, свързани с развитието на академичния състав.
4. Към § 1. на Допълнителните разпоредби на ЗРАС да се създаде нова точка: 22. Тя да даде дефиниция на категорията **автоплагиатство**, спрямо което, по подобие на **автоцитиранията** в останалата част на нормативната рамка, да се поставят изрични рестрикции. Мотивът ми е, че след въвеждането на количествени показатели се появи у някои учени търсене на по-високи обеми и бройки на научни текстове, което увеличи и присъствието на едни и същи параграфи от статии и монографии от един автор в две и/или повече заглавия, присъстващи в списъците с публикации.

Автор: Тодорка Костова (15.07.2021 12:57)

Предложение

?????????!

???? ?????????? ?????????????? ?? ????????? ?? ?????? ?? ?????????? ? ?????????????? ?? ????????? ??
????????? ?????????????????? ...

?? 9, ?? 3, ? 16 ?? ?????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?? ?????? ??????????????, ?????? ??????????
„????????? ?????????? ?? ?????????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ? ?????????? ??
????????????????? ?????????????????????, ?????????? ? ?????????????? ?? ?????????????????????? ??.“
?????????: ?????????????????? ?????????????????? ?????????? ?????????????????? ?????????????????????? ?? ?????????
????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ?????????????????????? ? ?????????????? ??????????????????????, ??
?? ? ???, ?? ?????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????????????? ?? ??????. ?????????????????? ??
????????????????? ?? ?????????? ?? ?????????????????????? ??? ?????????????????? ?? ?????????? ?? ?????????????????????? ??
????????????????????? ?????????????????????????? ?????????????????????? ? ?????????????? ??????????????????????????. ?? ? ?????? ??
????????? ?????????????????? ?? ?????????? ?????????????????????? ??? ?????????????? ?????????????????????? ??????????????????????
????????????????????? ? ?????????????????? ?????????????????????? ? ?????????????????????? ??? ??? ? 64/2016 ?, ?????????? ?
????? ??? ?????? ?????????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ??? ?????????? ?? ?????????????????? ?? ??????????????????
?????????????.

История

Начало на обществената консултация - 12.07.2021

Приключване на консултацията - 11.08.2021

Справка за получените предложения - 20.08.2021

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
